

TEMAT: ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA W BIBLI I TRADYCJI

KLASY I – III GIM.

Cele operacyjne:

wiadomości Narodzeniu	uczeń:	<ul style="list-style-type: none">- zna wydarzenie Biblijne o Bożym Narodzeniu- zna zwyczaje świąteczne w Polsce- zna regionalne zwyczaje świąteczne Kaszub
umiejętności	uczeń:	<ul style="list-style-type: none">- potrafi wyjaśnić symbolikę świąt Bożego Narodzenia- potrafi rozpoznać melodię i zaśpiewać kolędy
postawy	uczeń:	<ul style="list-style-type: none">- umie porozumiewać się w zespole- wykazuje postawę współdziałania- okazuje szacunek obyczajom świątecznym.

POMOCE DYDAKTYCZNE: płyta z nagraniem trzech kolęd bez słów, klawisze, stojące plakietki na ławkach zespołów z nazwą klasy, kartki do odpowiedzi na pytania zamknięte, karteczki z wypisanymi numerami pytań do zadań otwartych, puszka na karteczki z pytaniami, karteczki z tytułami kolęd.

WSTEP

Święta Bożego Narodzenia to święta radosne, na wskroś rodzinne, tak bardzo oczekiwane przez dzieci i dorosłych. Zwłaszcza w Polsce są one obchodzone szczególnie uroczyście. Te wspaniałe dni powinniśmy tak przeżywać, by wzmocniły naszą wzajemną miłość w rodzinie, a zarazem miłość całej rodziny ku Bogu. W przeżywaniu tego czasu pomaga nam Kościół i tradycja, czyli nasze polskie zwyczaje. W dzisiejszym dniu do pomocy w odświeżeniu

naszych wiadomości, co do tych wspaniałych świąt przyczynią się wybrane zespoły klasowe jak i całe klasy. A wszystko to będzie za chwilę miało miejsce w konkursie pt: „Święta Bożego Narodzenia w Biblii i tradycji”. Zadania konkursowe podzielone zostały na sześć części. Jakich? Za chwilę się dowiemy. Ważną informacją jest, że w tym konkursie można uzyskać maksymalnie 30 punktów. A teraz wszystkim klasom życzymy powodzenia i zaczynamy.

PRZEBIEG KONKURSU:

CZ. I- BOŻE NARODZENIE W BIBLI

W tej części mamy siedem pytań i na każde pytanie są trzy odpowiedzi: a, b, c. Zespoły na otrzymanych kartkach podają prawidłową odpowiedź wpisując odpowiednią literę alfabetu. Na wpisanie odpowiedzi zespoły mają 10 sekund. Za każdą z 7 odpowiedzi można uzyskać 2 punkt. W sumie ma być 14 punktów w tej części konkursu.

- 1) W jakim celu Józef i Maryja opuścili Nazaret i udali się do Betlejem?
 - a) na Święto Paschy
 - b) aby odwiedzić swoją krewną Elżbietę
 - c) aby wziąć udział w spisie ludności
- 2) Jak nazywał się król zarządzający Judeą w czasie, kiedy narodził się Pan Jezus?
 - a) Cezar
 - b) Baltazar
 - c) Herod
- 3) Kto pierwszy usłyszał radosną nowinę o narodzeniu Pana Jezusa?
 - a) pasterze
 - b) królowie
 - c) Herod
- 4) Kim posłużył się Pan Bóg, aby przekazać nowinę pasterzom?
 - a) posłańcem z Betlejem
 - b) aniołem
 - c) kobietą

- 5) Gdzie narodził się Pan Jezus?
- a) w Jerozolimie
 - b) w mieście Dawida , w Betlejem
 - c) w Rzymie
- 6) Co miało być znakiem dla pasterzy?
- a) księżyc, który ukazał się nad miejscem narodzin
 - b) Niemowlę leżące w kołysce na błękitnej kołderce
 - c) Niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w żłobie
- 7) Co przynieśli Jezusowi Trzej Królowie w darach?
- a) kadzidło, wonne olejki, koronę
 - b) mirrę, złoto, kadzidło
 - c) złoto, kadzidło, srebro

PO I CZEŚCI

- A wiesz aniele to mi się podobało nawet. –

Spokojnie diable, ale teraz sprawdzimy znajomość tradycji bożonarodzeniowych.

CZ. II- ZWYCZAJE BOŻONARODZENIOWE

W tej części mamy 15 pytań otwartych. Zespół losuje numer pytania. Prowadzący odczytuje pytanie a zespół ma 10 sekund na zastanowienie się. Po upływie tego czasu kapitan zespołu podaje odpowiedź ustnie, pełnym zdaniem. Za prawidłową odpowiedź można uzyskać 2p.

- 1.Komu przypisuje się autorstwo pierwszej szopki? (św. Franciszek)
- 2.Słowo „wigilia” pochodzi z języka łacińskiego. Co ono oznacza w języku polskim? (czuwanie)
- 3.Dlaczego przy stole wigilijnym zostawia się jedno miejsce wolne? (miejsce dla niespodziewanego gościa)
- 4.Skąd wziął się zwyczaj łamania opłatkiem? (w początkach chrześcijaństwa przynoszono na Mszę Św. chleb, który był święcony i dzielono się nim. Część brano do domów dla tych, którzy nie mogli być na Mszy Św.)
- 5.Co symbolizuje choinka? (drzewo życia)
- 6.Co powinny przypominać nam bombki na choince? (rajski owoc)

- 7.Kogo symbolizują łańcuchy umieszczane na choince? (węża kusiciela)
- 8.Co to są kolędy? (pieśni związane tematycznie z Bożym Narodzeniem)
- 9.Co oznacza gwiazda umieszczona na wierzchołku choinki? (gwiazdę betlejemską)
- 10.Czego symbolem są lampki na choince? (wiecznej miłości Bożej)
- 11.Wymień przynajmniej trzy najpopularniejsze potrawy wigilijnej. (karp, śledź, kapusta z grzybami, barszcz, zupa grzybowa, kluski z makiem, kutia, makowce)
- 12.Co to jest pasterka? (Msza Św. odprawiana dokładnie o północy)
13. Kiedy powinna zacząć się wigilia? (gdy na niebie zaświeci pierwsza gwiazda)
- 14.Ile powinno być potraw na stole wigilijnym i dlaczego? (12 gdyż tylu było apostołów)
15. Polska. Jaka ryba należy do najbardziej popularnych na stole wigilijnym w Polsce?
(karp)

PO II CZĘŚCI

- **A widzisz diable, widzisz. Wszystko wiedzą, nawet znają zwyczaje bożonarodzeniowe na Kaszubach**
- No może coś tam wiedzą. Ale na Kaszubach, nie żartuj na pewno nic nie wiedzą .
- **Zaraz się przekonasz**
- Oszalałeś.
- Słuchaj uważnie.**

CZ. III- BOŻE NARODZENIE NA KASZUBACH

W tym zadaniu mamy pytania otwarte. Jest ich 14. Losujemy numer pytania . Prowadzący czyta pytanie a zespół ma 10 sekund na zastanowienie się. Kapitan udziela odpowiedzi ustnej, pełnym zdaniem. Za to zadanie można uzyskać 2 p.

- 1 Wymień dwie najważniejsze potrawy wigilijne na Kaszubach?(Najważniejszymi potrawami były kluski z suszonymi owocami i kapusta z grzybami.)
2. W co jest ubrany Gwiazdor?(Ubrany w kozuch odwrócony na lewą stronę, przepasany słomą, w baraniej czapce i masce)
- 3.Na Kaszubskim stole nie może zabraknąć kaszubskiego chleba. Jak go się przyrządza? (Z mąki żytniej, drożdży oraz ugotowanych i dobrze ubitych ziemniaków).
- 4.Co kładzie się na stole u Kaszubów i w kątach izby? (Na stół wigilijny kładziono trochę siana a w kąt izby stawiano snop żyta, by zboże w nadchodzącym roku dobrze plonowało.)
- 5.Czym jest przystrojona choinka na Kaszubach?(Choinka przystrojona jest małymi jabłuszkami, domowymi ciastkami przedstawiającymi zwierzęta i gwiazdki)
- 6.Kto cieszy się szczególnym względem wśród Kaszubów w dzień wigilii?(Szczególnymi względami wśród Kaszubów cieszą się zwierzęta domowe.)
- 7.Co otrzymywały zwierzęta przed i po wigilii?(Jeszcze przed wigilią otrzymywała ona najlepszą paszę, zaś po wigilii okruszyny wigilijnego chleba i klusek z makiem, które też rybom wrzucano do wody. Obecnie opłatek .)

8. Co przynoszą Kaszubi do kościoła w drugi dzień świąt i co z tym robią?(W drugie święto Kaszubi przynosili do kościoła w chusteczkach **owies** do święcenia. **Obsypywali nim później księdza, sąsiadów, podawali zwierzętom by się dobrze chowały** resztę mieszały z siewnym ziarnem celem zapewnienia dobrego urodzaju.)

9. Kto to jest Gwiazdor ?(Postać, obdarowująca prezentami.)

10. Wymień przynajmniej 3 osoby, które towarzyszą Gwiazdorowi? .(Towarzyszą mu kilkosobowy orszak , którym kierował Szandara (policjant). Wśród kołędników – przebierańców był też wesoły diabeł (Purtek) , baba , strach , Cygan lub Żyd , śmierć , kozioł i koniecznie muzykant , grający na akordeonie .

11. Kto to jest Gwiżdżół? (To kołędujące postacie, które nawiedzają gospodarstwa między Bożym Narodzeniem a Nowym Rokiem. Do repertuaru kołęd „gwiżdże” dodają okolicznościowe wiersze o Jezusie.)

12. Czego nie wolno robić w domach Kaszubskich od Wigilii do Trzech Króli? (Od Wigilii aż do Trzech Króli nie wolno było ani prac, ani szyć, ani prażyć.)

13. Co to są psoty i kiedy je się obchodzi? (Czyli figle, które miejscowa młodzież urządza sąsiadom w noc sylwestrową. Tradycja mówi, że za tymi żartami stoi odchodzący stary rok. „Można wówczas wyjąć komuś bramę z zawiasów, przestawić wóz na podwórku. Czasami psotnicy potrafią taki wóz rozebrać i położyć jego części na dachu.)

14 Jaki jest sens psot? (Sensem tej zabawy jest, aby się na siebie nie gniewać i umieć przebaczać.)

PO III CZĘŚCI

- **No i co diable? Rogi ci zwiędły już?**

- E, ja nie wiem. Albo taka dobra szkoła, albo wy niezłą kadrę tu na ziemi macie skoro oni tyle wiedzą. Znowu mnie w piekle zbesztają że nic porządnie załatwić nie potrafię. Ale to może pośpiewajmy, to na pewno im nie wyjdzie .

- **Wstrzymaj się na razie. Najpierw zobaczymy jak nasza młodzież radzi sobie z rozpoznawaniem kołęd.**

CZ IV- JAKA TO KOŁĘDA?

W kolejności zostaną puszczane melodie trzech kołęd i należy wpisać tytuły na kartce w takiej kolejności, w jakiej zostały odtworzone. Mamy na to 20 sekund od zakończenia odtwarzania ostatniej kołеды. Za każdą prawidłowo odgadniętą kołędę zespół otrzymuje 1 punkt a więc w sumie za to zadanie 3 punkty.

PO IV CZĘŚCI

-Ale ładnie, ech...

- **To co diable? Teraz pośpiewamy?**

- Tak tak pośpiewamy!

CZ V- ŚPIEWAMY KOŁĘDY

Zespół losuje karteczkę z tytułem kołеды, którą należy wykonać wraz z całym zespołem klasowym. Jury będzie oceniać przede wszystkim:

a. znajomość tekstu dwóch zwrotek

b. ogólne wykonanie(czy głośno i wyraźnie) ,równe wykonanie z akompaniamentem

c. pomysłowość wykonania

Wytypowany zespół klasowy wstaje i z akompaniamentem wykonuje wylosowaną kolędę. Przy każdym z kryteriów można uzyskać 2 punkty, a łączną sumą punktów w tym zadaniu jest 6.

GRUPA I

IA OJ, MALUŚKI, MALUŚKI

I B DZISIAJ W BETLEJEM

I E W ŻŁOBIE LEŻY

IIB POJDZMY WSZYSCY

II C WŚRÓD NOCNEJ CISZY

III A LULAJŻE JEZUNIU

III C GDY ŚLICZNA PANNA

GRUPA II

I C POJDZMY WSZYSCY

I D WŚRÓD NOCNEJ CISZY

II A PRZYBIEŻELI DO BETLEJEM

II D DZISIAJ W BETLEJEM

III B W ŻŁOBIE LEŻY

III D GDY SIĘ CHRYSZTUS RODZI

PO V CZĘŚCI

- I co diabeł mądra ta nasza młodzież?

-No, mądra

- Diabeł porzuć widły i zostań z nami !!!!!!!!!!!!!

ZAKOŃCZENIE

Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród przez przewodniczącą komisji.

Staropolskim obyczajem, kiedy w Wigilię gwiazda wstaje, Nowy Rok zaś cyfrę zmienia, wszyscy wszystkim ślą życzenia. Przy tej pięknej sposobności i my życzymy wam radości, aby wszystkim się darzyło, z roku na rok lepiej było. Zostańcie z Bogiem i wesołych świąt Bożego Narodzenia

mgr Anna Dęby
mgr Alicja Urbaniak